

Onderstaande levensbeschrijving komt uit het boek: 'Zonen en dochters met een missie - Een boek over missionarissen uit Boekel en Venhorst', door Jan Meulemeesters c.s. (100 pagina's A4)
Uitgave: 2002, Heemkundekring & Missiecomité Boekel-Venhorst.

Jongerenmis druk bezocht

Egidius Donkers werd padre Egidio Donkers in Brazilië; hij was daar leraar en pastoor. Egidius Franciscus Donkers werd geboren op 6 augustus 1921 in Boekel als zoon van Theodorus Donkers (1888-1959) en Johanna Biemans (1894-1974). Gidus ging studeren bij de Kruisheren in Uden, en via het noviciaat in Neeritter (in de oorlog, 1941-1942) de studies filosofie in Zoeterwoude en theologie in Sint Agatha (1944-1948) werd hij kruisheer. Na de oorlog, in 1947, werd hij priester gewijd in Nijmegen en droeg hij zijn eerste mis op in Boekel.

Na een jaar theologie vertrekt de Boekelnaar in 1949 naar Brazilië. Via Hoek van Holland, Londen, Sansea, per zwaar beladen vrachtboot naar de Braziliaanse haven Recife, voor de 'derde Hollandse invasie'. "Eerder waren al groepen Nederlanders er met vreedzame bedoelingen aan land gegaan." Vandaar per boot naar Belém, aan de monding van de machtige Amazone-rivier, waar Egidio Portugese les krijgt en missen opdraagt bij de Zusters van Liefde. "Zij worden vliegkappen genoemd vanwege een soort vleugels aan de hoofddekking."

In 1950 neemt de overste vijf missionarissen mee naar Rio de Janeiro. Egidio wordt rector van een weeshuis van de Karmelietessen in Leopoldina en leraar godsdienst op een gymnasium. In 1952 wordt hij overgeplaatst naar het gymnasium van de kruisheren in Campo Belo. Hij wordt leraar natuurlijke historie, Latijn en godsdienst.

Later ruilt hij de laatste twee vakken in voor aardrijkskunde en wordt hij tevens rector van een ziekenhuis van vierentwintig bedden. Intussen moet hij na een dertigdaagse cursus tijdens zijn vakantie nog zijn onderwijsbevoegdheid halen. "Het examen zou op carnavalsdinsdag zijn: geen van de drie examinatoren kwam opdagen. Een toevallig aanwezige Oostenrijkse hoogleraar nam het examen af en dat bleek nog wettig ook." "Bovendien", schrijft Egidio aan zijn familie, "onze Driekroom op de Donk had toen al een wereldatlas. Aardrijkskunde zit de Donkers wel in het bloed. Ik praatte toen al over maanreizen met mijn leerlingen."

Over zijn dagindeling: "Als rector van het ziekenhuis had ik daar een kamer en moest 's morgens vroeg uit de veren, want om 6 uur las ik in de kapel van het ziekenhuis de H. Mis voor de zusters en de beminde gelovigen in de buurt. Na de koffie ging ik te voet naar het gymnasium

Pater Egidius Donkers

voor mijn lessen, dit alles in de voormiddag. Het middageten was op de pastorie met confraters Nienhuis, Broersen en Vroonhoven. In de namiddag kuierde ik terug naar het ziekenhuis voor ziekenbezoek. Rond 7 uur

's avonds was er een soort lof. En verder had je je tijd nodig voor lessen en preek voorbereiden, bediening e.d."

In 1957 komt Donkers voor het eerst met vakantie via Senegal, Barcelona, Marseille, Rotterdam, in Boekel aan en wordt welkom geheten door harmonie 'Eendracht maakt Macht'. Na zijn terugkeer wordt hij pastoor in Leopoldina, een echte arbeidersstad, (250 km ten noorden van Rio), een stad met 30.000 inwoners en drie parochies. Twee voor de arbeiders in de bebouwde kom en de parochie van Donkers: Sint Jozef Werkman, voor Italiaanse boertjes en grootgrondbezitters.

"Bij een van de grootste fazenda's 'Paraiso' (Paradijs) was alles nog intact zoals het in de slaventijd geweest was: in de kapel scheidde een traliwerk van hout de slaven van de familie van de grootgrondbezitter; de slaven verbleven in kelders onder de zalen van het huis. In de kelder hing een grote luidklok, en naargelang de slagen wisten de slaven wat er te doen was. Ik heb nog parochianen ontmoet die slaven zijn geweest. Na de afschaffing van de slavernij in 1888 kwamen er Italiaanse knechten die drie dagen voor de baas en drie dagen op grond rond hun huis werkten. Daar kwam ik de ACAR tegen, een voorlichtingsdienst voor kleine boeren, die financieel gesteund en onderhouden werden door een rijke Amerikaanse miljonair. Na een paar jaar begon zich een jonge boerenstand te vormen met proefveldjes etc. zoals ik dat ook in Boekel heb gezien. Ik

bleef daar tot 1979 en daarna was ik tot 1995 pastoor in de parochie van 'O.L.V. van de vrijkoop van slaven' in

Campo Belo. Er kwamen veranderingen, zoals liturgie in volkstaal, mis met gezicht naar het volk, pastoraal werkers. Om daarvoor kandidaten te vinden, liet ik de parochianen na de mis op vrijdag drie tot vier namen opschrijven en droeg er zes voor aan de bisschop. Vaak echtparen, zodat de vrouw de communie naar zieken kon brengen, als de man naar zijn werk moest. In bijna elke straat kwam een zelatrice of een lid van het 'Apostolaat van het Gebed', die de pastoor waarschuwde dat er zieken waren of ouderen die niet buiten de deur kwamen. Vooral op de eerste vrijdag van de maand waren er soms wel zeventig mensen die bezocht werden om de communie te ontvangen. Nog steeds komen ze me vragen zieken te bezoeken, in huizen waar ik vroeger geweest ben, want ziekenbezoek kweekt veel duurzame vriendschap en vertrouwen. Verder waren er 'Dochters van Maria', een soort KVO, en JOCC-groepen (Jeugd in gebed met Christus). Deze JOCC's verzorgden eenmaal per week drukbezochte jongerenmissen en eenmaal per jaar een soort Pax-Christi-voettocht, die zingend afgesloten werd met een mis.

Twee keer per maand bezocht ik een van de vier gemeenten rond Campo Belo en deed er rond volle maan (bij het maanlicht kunnen ze hun weg vinden) een mis en bereidde kinderen met lichtbeelden voor op de eerste

communie. In Brazilië wordt op 12 oktober traditioneel een Maria-processie gehouden, waarop het beeld van

O.L.V. op een draagbaar afwisselend door mannen en vrouwen wordt gedragen. Ik heb veel geleerd van MPC's, groepen van acht tot tien echtparen, die om de veertien dagen na een kort gebed over hun problemen spraken. Toen de groepen goed draaiden, kon ik de parochie op 5 mei 1995 met gerust hart overdragen aan een Braziliaan.

Zeven jaar geleden werd ik rector van Vila Vicentina, een tehuis voor honderdtwintig hulpbehoevenden, meestal met een handicap. Ik ontmoette daar een zo goed als blinde en lamme Baltasar, die ik vroeger nog les gegeven had. In het kader van de vastenactie heb ik onlangs geschreven over de half miljoen indianen in Brazilië, die hun identiteit willen bewaren en die de aarde beschouwen als een moeder, die hun alles geeft om te leven, terwijl de blanke de aarde uitbuit om winst te maken."

Pater Egidius is nu pastoor in ruste, maar schrijft voor een Braziliaanse krant: over de droevige geschiedenis van de indianen in Brasil, vanaf 1500, toen Brasil door een Portugees 'ontdekt' is. Hij wil de mensen respect bijbrengen voor de half miljoen indianen in Brasil, die hun identiteit willen bewaren en op zoek zijn naar een 'Terra sin males'. 'Een aarde zonder kwaad'. Een aarde zoals ze door God bedoeld is en die in de Bijbel paradijs genoemd wordt en dat is wat de indianen nastreven.

Op 8 juni 2025 is in Boekel een monument onthuld voor de Boekelse missionarissen. Tijdens de voorbereidingen voor het realiseren van dit monument is geprobeerd de levensverhalen van deze missionarissen zoveel mogelijk (verder) vast te leggen.

Hieronder een aanvulling op bovenstaande levensbeschrijving, geschreven door Jan & Riky Meulemeesters, in mei 2025.

Het werk van pater Egidius Donkers werd onderbroken, toen bij hem kanker werd geconstateerd. Hij leek wonderwel te herstellen, tot hij op 31 december 2007 met spoed naar het ziekenhuis moest. Het bleek een lichte hartaanval, waarvan hij niet herstelde. Hij werd 86 jaar. Zijn bisschop deed de uitvaartmis op 6 januari 2008 in de kerk van het verzorgingshuis Vila Vicentina in Campo Belo, waarvan hij jarenlang rector was. Hij is begraven op het kerkhof van Campo Belo, Brazilië.

Een artikel in het Brabants Dagblad van 18-06-2012 vermeldt dat pater Egidius Donkers als bouwpastoor in de Braziliaanse stad Leopoldina een kerk bouwde die een kopie is van de Boekelse St.-Agathakerk.

In een artikel in het Brabants Dagblad van 20-05-2025 vertelt diaken Henk van Thiel dat pater Donkers de bouwtekeningen toentertijd heeft gekregen van de toenmalig Boekelse pastoor De Raad. “Daarom ontbraken hier de originele bouwtekeningen van de kerk.” Verder gaat dit laatste artikel over het 100-jarig bestaan van de Boekelse kerk, dat in de week van 1-8 juni 2025 is gevierd.